

NOI

ORGANUL STUDENȚIMII ROMÂNE

ANUL I.

APRILIE 1914.

NR. 11.

Genul Zoririi.

»Copii răsleți ai mândrei noastre nații
Nu osteniți ca 'n amurgit de sară,
Ci treji la mândrul sunet de fanfară
Veniți cu suflet și cu voie bună,
Spre soarele ce-i gata să răsară».

Un cunoscător nu prea adânc al relațiilor politice sociale, între cari se sbuciumă azi popoarele Europei, înțelege, că îndeosebi neamul nostru de pretutindeni, a trecut pragul unor timpuri neobicinuite, al unor timpuri istorice.

La acest loc nu examinarea amănunțită a acestor stări ne este ținta, ci e bine să știricim, întrucât a înțeles pătura tinerimei noastre — razimul de mâine al neamului — semnele acestor vremi, întrucât a fost atinsă de puterea lor și întrucât și-a împlinit cu demnitate datorințele în aceste zile rare. — Ce face și ce trebuie să facă?

Să ne mărginim deci, a ne face plăcut subiect al cercetării, activitatea tinerimei culte române în general și în special activitatea fraților, colegilor nostri din Regat.

Pe pământul »Coroanei de oțel« s'au petrecut fapte epocale. Dar și noi toți ceialalți, cari avem altă țară, am trecut prin frământări cu totul neobicinuite.

Discuțiile serioase, urmate timp lung între fruntașii neamului nostru din Ungaria și ocârmuire, și dacă nu au avut un succes efectiv, au pus barem în lumina adevărată starea noastră amărâtă, sfidând dreptatea și simțul de umani-

tarism al veacului. Ș-apoi purtarea ireproșabilă a comitetului național ne va servi ca cea mai demnă pildă pentru viitor.

România și în special tinerimea cultă din Austria, a fost și ea în ultimul timp agitată pe de-o parte de cele petrecute în Ungaria, dar în special de stările tot atât de sbuciumate din Bucovina.

Dar atât noi, tinerimea din Ungaria, cât și frații noștri din Austria, în fața acestor evenimente rare, am rămas în pasivitate. Lumei românești, iar străinilor cu atât mai puțin, nu i-a fost dat să audă măcar un singur glas tinăr și nou, din toată această mulțime de vâstare viguroase. Cauza acestui fapt dureros și semnificativ, nu poate fi alta, decât lipsa entuziasmului trainic și sincer provenită din lipsa de organizare centrală și locală a tinerimei noastre din Austro-Ungaria.

S-a încercat în atâtea rânduri pornirea cu rost a unei organizațiuni centrale. Mai în urmă, generația dela 1900 în frunte cu Dnul Octavian Goga și tovarășii lui demni se părea că are mai multă chemare pentru înfăptuirea »ideei« — dar și atunci lucrurile au rămas moarte.

Tinerimea universitară din Cluj, noi »copiii nimănui«, strâmtorați mai rău decât oricând, în anul 1913 am inițiat din nou încheierea solidarității și a

unirei studențimii Române din Monarhie; — din toate părțile răspunsul de aderență a fost înflăcărat și gata de acțiune... până în momentul faptei. Iar de atunci nainte aceeaș tăcere de mormânt. De aceea și zicem, că e semnificativă după focul entuziasmului trecător, lipsa de acțiune a tinerimei noastre de dincoace.

Numai cei mai fericiți dintre noi, frații noștri din Paris, și-au făcut cunoscut cu demnitate cuvântul inimei și al caldei convingeri. Acțiunea lor de organizare, încoronată de succes, merită toată lauda și încrederea.

Până și sărmanii noștri frați basarabeni dela universitatea din Petersburg, de cari până mai ieri abia dacă știam că există, ni-au făcut să tresărim de uimire și bucurie. Și între ei este unire!

Numai acea mână de răsleață de frați macedo-români, cari studiază la Constantinopol, au rămas adânc resemnați.

Dar... ce știți? Poate focul acela îngrozitor, aprins mărșă dreptății și luminii, care a ars tot ce-au avut mai scump la ei acasă, i-a mistuit și pe ei pân' la unul!

E mai presus de orice îndoială, că recenta înălțare glorioasă a României a electrizat sufletul neamului nostru de pretutindeni, dar mai puternic a sguduit sufletul nostru, al generațiunei mai tinere.

Și dacă tabloul ce ni-l prezintă viața studențimii române afară de Regat nu-i înălțător nu-i scânteietor de viață — o mângăiere avem. Printre frații noștri din România, cei șase mii de stejari, a prins suflet un vânt răcoritor, dătător de viață. Studențimea română a Țării a înțeles pe deplin semnele vremurilor neobicinuite. Condușă de sufletul nobil al distinșilor săi patroni,

a părăsit ca la un strigăt de alarmă viața de pasivitate și s-a angajat la o operă mare și durabilă. Cu protestele lor interimare, izolate, cu convenirile societare oficioase, au înțeles, că fac prea puțin, că munca lor nu-i un titlu ce dă ca mâine, drept la conducerea destinelor unei țări mari și a unui neam și mai mare.

Patria! Acest cuvânt subțim este înțeles pe deplin azi de colegii noștri din Regat. Pentru păstrarea, întărirea și mărirea gloriei sale scânteietoare, s-au unit și lucră cu program.

Neamul! Nu mai este pentru ei o noțiune vagă, ci este o ființă unitară.

Un curent puternic și sănătos ca prin farmec a ventilat din sufletul lor somnolența. Astăzi frații noștri din Regat, treziți odinioară de sufletul cald trimis solie din Ardeal, își mobilizează cu temeinicie forța împrumutată și uriaș înmulțită. Azi, când dincoaci de Carpați, Tinerimea română, s-a jurat parcă la nelucrare, entuziasmul și puterea de viață a fraților de dincolo crește strălucitor: se pregătește să ne redea cu vârf generosul împrumut de pe vremuri.

Nu ne-am arăta însă demni de generositatea lor, dacă am continua cu viața lipsită de muncă ce pare străină de un ideal.

Consimțământul tuturor societăților studențești din Monarhie, a întemeiat organul cu sugestivul titlu: »Noi«.

Convingerea și impulsul de-a lucra a întemeiat în Regat »Cuvântul Studențimii« și »Viața Studențească«.

Sufletelor mari și înțelegătoare, dornice de muncă, — porțile aici le stau deschise. De ce întârziți? — E ceasul Zorii!

Veniți cu suflet și cu voe bună!

Cultul strămoșilor.

De Dr. A. Tălășescu.

— Articol special. —

În puhoaietele cari s'au revărsat din Asia peste Europa n'a fost popor peregrin care să nu se fi ciocnit cu noi și prin urmare să nu fi fost dat la o parte de noi, sau să nu fi trecut peste noi.

Fie într'un caz, fie într'altul, noi am rămas pe loc, uneori oțeliți, alteori osteniți, ori înfrânți, dar întotdeauna ca paserea maiestră am reinviat din noi înșine chiar și acolo unde somnul letargic, moartea aparentă își întinsese lințolul mohorit peste noi. Moartea, moartea adevărată n'a putut înse să ne atingă, căci ea n'are nici o putere asupra descendenților Zeilor nemuritori!

Multe popoare s'au pierdut, s'au stins în sinul altor neamuri, pe când noi „vecinic în picioare printre valuri arzătoare ne-am luptat, luptat-am foarte fără a fi atinși de moarte“, cum zice în cântecul său de vieță eternă nemuritorul bard dela Mircesci.

Azi e ziua învierii, ziua în care Martirul omenirii a înviat prin forța supranaturală a suferinței și a virtuților sale concretizate în iubirea de adevăr, în iubirea de pace între oameni. Acel Martir genial, care a scuturat toate tronurile despoților din temelii, care d'asupra tuturor zeităților, ce s'au impus popoarelor, a știut să cucerească pietatea omenirii pentru credința într'un singur Dumnezeu atotputernic, atotștiutor și preabun. El, Cuvântul, interpretul Dumnezeirii supreme, El are într'adevăr singur o divinitate, singurul descendent al acelei Puteri Universale, pe care o făcuse cunoscută lumii. Era Dumnezeu Fiul!

În ziua învierii din moarte a Fiului Omului, cum se mai numea, este și serbarea învierii din păcatele desfriului în care căzuse poporul domnitor al lumii de atunci, poporul roman, desfriului introdus în Roma de popoarele cucerite în Orient, din teara avuțiilor și a desfătărilor, din așa numitul raiu pământesc.

Nu mult mai înainte Romanii erau foarte virtuoși, dotați cu virtuți de cari creștinismul de azi n'a putut încă asigura omenirii. Acele virtuți își aveau origina în puterea divină de care se mândrea poporul Roman înainte de cucerirea Greciei, înainte că să se fi confundat vechiul cult latin cu cel grec, care devenise o parodie a adevăratului cult pelasgo-latin: a cultului strămoșesc.

Găsesc a fi azi un moment înălțător de neam, când trebuie să facem o paralelă de

comparațiune între cultul strămoșesc și între cei creștinesc, nu pentru a micșora pietatea noastră creștinească, din contră, pentru a accentua că cultul vechiu nu era numai o imaginațiune grecească, ci că în el existase un substrat cu adevărat omenesc, dar a unor oameni foarte însemnați, cari pe urmă au fost zeificați. Cea ce nu trebuie să peară vreodată din conștiința noastră, este faptul important, că acei oameni renumiți, adorați de posteritate, înălțați de imaginațiunea poporului poet la rangul atotputernicilor zei, au fost cu adevărat strămoșii noștri. Pentru acest cuvânt am intitulat aceasta scriere de omagiu: Cultul strămoșilor.

Poeții greci au naționalizat divinitățile vechi protolatine și le-au strămutat în munții Olympului, în Grecia. Ei și cu zeitățile au procedat, ca în toatecelea, după morala lui Ulisse cu Calul dela Troia, cu șiretenie și cu falșitate. În realitate înse întreaga dinastie divină latino-greacă se trage din Munții Carpați, unde din timpuri immemorabile au viețuit neconținut seminții latine. Din ele mai multe triburi s'au revărsat peste Retia, Italia, Gallia și peste Iberia, iar o ramură, probabil cea mai veche, a rămas pe loc.

Acestia suntem noi Românii, reinoculați cu sânge latin mai nou prin colonizarea lui Traian cu elemente civilizate romane. Nu trebuie să ne desorienteze diferitele numiri atribuite neamului românesc în diferite timpuri, nume luate dela unii domnitori. Nu trebuie să ne turbure că odinioară după regele Agatirsus ne-am numit agatirși, sau geți, daci, munteni, vlachi, moldoveni, bogdani, ardeleni, moți, mocani etc. Tot de o viță și de o limbă am fost și vom fi cât va fi lumea.

Suntem de două ori latini, fiindcă și dacii erau latini (lătini vechi). Ce era Dacia? Era Patria-mamă a tuturor latinilor. Dacia a fost divinizată la Romani cu sinonimele Terra, Dacia mater Gaea și Rhea. Așadar să nu ne mirăm pentru ce Imperatul Traian, a pus atâta energie în joc spre cucerirea pământului sfânt al latinității, a pământului sfânt de care antecesorii lui absorbiți de cultura grecească uitaseră cu totul, după cum chiar noi, seduși de cultură greco-slavă, am neglijat a ne aduce aminte.

Așadar noi românii prin spiritul arhaic al limbei noastre, prin firea noastră, prin tradițiile

noastre, prin tot ce este vieață în noi și prin tot ce resuflă din noi nemurire, prin toate monumentele neperitoare ale munților și ale apelor noastre avem cuvântul divin de a ne declara de cei mai vechi locuitori ai acestor ținuturi, fiindcă Dacia a fost și este pământul de origine al tuturor popoarelor latine.

Dacă zeul Marte numit și Hermes Armis și Sarmis (deunde Cetatea Sarmisegetuza) al Dacilor și Rhea au fost părinții lui Romul și Rem, întemeietorii cetății eterne, dacă regele Vulcan (Vâlcan) tatăl lui Ardalus (Ardeal) a fost cel dintâi faurar care a exploatat minele de metal ale Daciei, cele mai vechi în Europa, — dacă Uranus (Munteanul) își are și azi prototipul urieș în stânca muntelui „Omul“, — dacă Urancea (Vrancea) a fost locul de naștere a lui Uran, iar Urieșii (Titanii) fuseră dela mama lor Titana (Rhea) fii lui Uran, — putem noi sta la îndoială de continuitatea noastră pe loc cu un caracter etnic protolatin?

Dacă studiam o vechie monetă dacică de argint găsită în Banat, vedem pe deoparte un cap de rege încununat ca pontificii mari ai lui Apollo, zeul soarelui, al zilei, cu lauri, iar pe altă față, pe lângă insignele zeului, mai stă scris cu scriere Bonstrophedeu: Aplus. Acest Aplu e sinonim cu Albu și Alpii. Cetatea latinizată a dacilor Apulum și azi se numește Alba (Iulia). Iar ce mult era venerat zeul Aplu la strămoșii noștri o probează cuvântul ziua, zi, care ne indica pe acel zeu (Aplu) dătător de lumină. Tot lui să-i atribuim diminutivul zior (zori). În acest caz putem noi pune la îndoială afirmațiunile autorilor greci și latini că Apollo e născut în Delta Dunării, anume în insula Letea (Latona, latina, mama lui Apollo)? Se poate oare a ne îndoii că insula Alba (I. Lence), azi numită a Șerpilor, a fost sediul marelui templu a lui Apollo, »biserica albă cu nouă altare, unde ședea Dzeu cel mare«, de unde se vedea ținutul Selinei (Sulina)?

Ne putem noi îndoii oare că sora lui Aplu, palida Selina, a fost Luna, Iana, Dana, fiica Latonei, când într'o poezie populară română (Colecția Teodorescu 543) găsim: »Cu trei-patru Brăilence, cu cinci-șese Galațence și cu zece Selinence«?

Dacă Latona (Latina) a fost mama lui Albu zeul zilei, și a Lunei, a zeiței nopții, aceasta din urmă nu era zeitatea antagonistă a lui Aplu,

care în legende românești voia chiar să se însoare cu ea. Ea a fost înlocuită cu un alt zeu al nopții cu Neptun (Naptun), care era și zeul Mării Negre. În realitate el a fost un rege pelasg-protolatin peste ținuturile Atlantis de lângă Okeanos Potamos (Dunare), dar al cărui nume are înțeles așa de curat în limba noastră: Noptun!

Ce se mai zicem despre Jupiter Ruminus, fiul lui Uran? El se mai numea la latini și Homoloios, adică Fiul omului, curat cu aceiași numire cu care peste câte-va mii de ani Sf. Scriptură ni-l prezintă pe Isus Christos. Este aceasta numai un capriciu al limbei, ori și un înțeles ascuns?

Domnitorii noștri români din dinastia națională din timpuri uitate se intitulau JOn adică (Joe), descendenții din dinastia divină protolatină. Zeul Moș (Zal Mox) al dacilor ne-a dat cuvintele moș, strămoș, pe acel de moșnean, descendenți din acel rege zeu și chiar pe acele de Moș și de Mocan.

Oare Hercule nu-și are patria în Dacia?

În acest fel o serie interminabilă de înțelesuri ne dau dreptul la o credință sfântă și vechie pe care creștinismul n'a putut-o acoperi decât cu'n vâl străveziu al uitării, dar prin care vieța românească stravechie se renoiesce mereu, îndreptățindu-ne la o nobilă succesiune daco-latină.

De aceea după ce ne-am îndestulat sufletul cu credința nouă, a cărei fundator a binemeritat dela omenire cultul venerațiunii divine, să ne aruncăm cugetarea și dincolo de întunericul mare ce ne-a încunjurat atâtea secole triste și goale. Dincolo de acel orizont obscur zărim o altă vieață luminoasă, a cărei măreție s'a revărsat odinioară și durează și azi peste toate țerile apusene cu un suflet neperitor, aceea vieață care a dat naștere gintei latine.

E aceasta un mister adânc pentru cei cari nu voesc a pătrunde acel strat obscur; este o negațiune pentru cei cari au interes a ne considera de peregrini pe aceste ținuturi. Adevărul este că în sufletul fiecărui român există un cult superior, care se adresează strămoșilor îndepărtați în timp, dar foarte apropiați în loc de noi, ai căror țerfnă mereu s'amestecă cu a noastră, — ai căror suflet neîncetat ne conduce în credința noastră spre vieța de veci, *tot aici și nicăiri în alta parte!*

Sentințele lui Bhartrihari. De Dr. Ioan Urban Jarnik.

Scotocind dăunăzi prin biblioteca mea, iată că dau de un volum prăfuit în care se găsește o alegere de 63 din cele 300 de sentințe ale vestitului gramatic și poet indic din veacul al 7-lea d. Ch., Bhartrihari. La original s'a adăugat de mine o traducere germană a acelor 63 de sentințe, făcută de fostul meu profesor de limba sanscrită Frederic Müller și mi s'a părut că pentru revista »Noi« s'ar potrivi traducerea măcar a unora din ele.

În luna lui Iulie vor fi trecut nu mai puțin de 42 de ani de când isprăvisem studiul acestor texte interesante sub tălmăzirea iubitului meu dascăl, căci la sfârșitul copiei traducerii găsesc data 5 Iulie 1872.

Lucru nostim! De câte ori profesorul Müller anunța c'are să tălmăcească niște texte sanscrite, fie episodul Nal și Damaianti din marea epopee Mahabharata, fie unele povestiri din nesleitul izvor al basmelor Kathasaritsagăra, fie din duioasa dramă a Sacuntalei, fie în sfârșit din suscitările sentințe ale învățatului brahman, eu singur urmam tălmăcirile lui cele învățate. Poate că în unele din ele s'or fi înscris și alții, atâta însă țin minte că de venit veneam eu singur. Și ce era și mai curios: profesorului meu îi venea greu să aducă exemplarul său și atunci ce făcea dsa? Se punea alături de mine în bancă și uitându-se în exemplarul meu îmi da deslușirile de lipsă.

Cu adunarea basmelor susnumite Kathasaritsagăra treaba era și mai și: textele ce trebuiau tălmăcite nefiind tipărite decât într'un volum gros și prea scump ca să fi putut să mi-l cumpăr, mă duceam în biblioteca Curții, unde copieam partea cu pricina și după această copie se făcea traducerea și deslușirea.

Nu era deci lucru de mirare dacă relațiile mele cu prof. Müller erau din cele mai intime: pasă-mi-te de nu eram eu, dsa cu toată știința sa și cu tot renumele de care se bucura în lumea învățată, în anii 1871—4 nu-și putea ținea prelegerile din lipsă de ascultători, cel puțin cu privire la tălmăcirea textelor sanscrite, de oarece cu privire la prelegerile sale despre gramatica sanscrită și despre gramatica comparativă a limbilor indo-europene se găseau destui studenți cari să le urmeze.

Raporturile aceste au devenit și mai strânse când în anul 1874 va să zică tocmai acum 40

de ani, profesorul Müller s'a lăsat înduplecat de mine să petreacă cu familia sa lunile de vară în frumosul meu loc de naștere Potștyn din Boemia (despre care vorbesc în calendarul revistei »Ion Creangă« din Bărlad de ăst an sub titlul »Din țara Cehului«). Și spre marea părere de bine a mea, atât i-a plăcut dsale și familiei în mijlocul nostru, încât de atunci 17 ani de-arândul venea în orașelul nostru întocmai ca rândunica ce-și caută cuibul ei tot în acelaș loc unde cuibărise cu un an mai înainte.

De nu venea petrecerea mea la Paris în anii 1874—5 și cunoștința personală ce am făcut-o acolo cu cel dintăiu dascăl al meu de limba română Constantin Georgian zău că mă făceam profesor de specialitatea lui Frederic Müller în loc să mă fi îndeletnicit cu studiul limbilor romanice în genere și cu cel al limbii române îndeosebi.

După prinosul acesta de recunoștință fostului meu dascăl să-mi fie iertat dacă înșir aici unele din sentințele lui Bhartrihari după traducerea făcută acum 42 de ani. Despre bărbatul acesta amintesc numai atâta c'a trăit în secolul al 7-lea după Ch. că, afară de niște lucrări gramaticale a compus și 300 de sentințe despre dragoste, filosofie și despre deșertăciunea lumii. Deocamdată traduc numai câte-va din cele ce-mi stau la dispoziție, aceasta cu atât mai mult de oarece introducerea a eșit în câtva mai lungă decât aveam de gând s-o fac.

—

Lesne poți să îndupleci pe un neștiutor, mai lesne pe unul care cunoaște deosebirile lucrurilor, pe bărbatul însă care mistuise rău un pic de știință, nu-l înduplecă nici măcar Brahma.

—

Apăsând puternic, dobândim unt de lemn chiar din grăunte de nisip, fiind munciți de sete, bem apă chiar din fata morgană, primblându-ne s'ar putea să găsim într'o zi chiar un corn de iepure, nu se poate însă nici de cum să îndreptăm mintea unui prost împelițat.

—

Ziditorul lumii a plăsmuit o învăltoare pentru ignoranță și ori și cine poate să și-o procure. Mai cu samă în adunarea înțelepților tăcerea este o podoabă pentru cei neștiutori.

Când știind ceva mă asemănam cu un elefant orbit de patimă, atunci mintea-mi era fudulă, de oarece gândeam: Le știu toate. După ce însă am învățat câte ceva din vecinătatea celor înțelepți, dispăru beția mea ca niște figuri și eu gândeam: Sânt un prost.

Nu brățări împodobesc pe bărbat, nu găitane de mărgăritare cari strălucesc ca luna, nu baie, nu alifii, nu flori, nu părul împodobit, numai vorbirea elegantă împodobește pe om. Toate sculele pier, numai podoaba vorbirii rămâne deapaură.

Știința este în adevăr podoaba cea mai mare a unui bărbat, o comoară păzită în ascuns. Știința ne aduce plăcerea, aduce lauda și bunăstarea. Știința este dascălița dascălițelor, știința este o prietenă care ne însoțește când plecăm în străinătate, știința este zeița cea mai înaltă, știința nu avuția se cinstește de cătră împărați; cel ce este lipsit de știință, se asemănă unui dobitoc.

Două feluri de trai are un înțelept întocma ca și un smoc de flori: sau se găsește pe capul tuturor oamenilor, sau se ofilește în pădure.

Bărbatul care este bogat, acela este generos, acela este învățat, unul ce știe Vedele, un bărbat virtuos, un orator și totodată și frumos: toate virtuțile aleargă după aur.

Dăruirea, desfătarea, peirea sânt cele trei sorți ale bogăției: Cine nu dăruiește, nu se desfătează, acela are parte de a treia.

Unul care a sărăcit, dorește o mână de orz, tot aceluiași după ce s'a săturat îi se pare lumea ca un fir de iarbă; deci numai și numai starea acelora cari stăpânesc ceva mărește sau micșorează lucrurile, după cum le țin de însemnate ori ba.

Fii statornic față cu bogații, nu te tângul mișelește de geaba, căci uită: în puț ca și în mare vadra cuprinde aceeași apă.

Scrisori din Paris.

Calvacada de Joi 19 Martie (Mi-Carême) — Moartea poetului Frederic Mistral — Crima Doamnei Caillaux — Ce scrie și gândește presa franceză despre relațiunile dintre România și Austro-Ungaria.

Mi-Carême, zi din toiul Carnavalului, mai mult ca toate sărbătorite, face să renască pe străzile Parisului sute și mii de costume pitorești; iar calvacada și carele alegorice ce străbat aceste străzi coroneaza succesul obișnuit pe care această zi de petrecere îl obține în fiecare an.

Bătăile cu confettii, deghizările bizare, calvacadele animate și frumoasele care alegorice bogat împodobite dau acestei sărbători caracterul vechilor petreceri carnavalesci din veacul al XVII.

Alături de tine ai un prea frumos marchiz din secolul al XVIII. ce ține la braț pe o gentilă Pierettă, nespus de dulce; mai încolo puțin, un Clown caraghios isbutește să smulgă nefsârșite râsete prea cuvioasei lui însoțitoare, o blondă și evlavioasă călugăriță, iar mai colo la terasa unei cafenele un tată iubitor împarte protecția lui paternă celor 4 ofițeri (superiori de altfel), copii lui ce între 3 și 7 anișori știu totuși să-și țină la înălțime nu numai săbiuțele lor de lemn, dar chiar prestigiul uniformei lor.

Toată această lume bizară și cu cealaltă nouă — lăpădată de tradiții — cu nerăbdare așteaptă trecerea carelor alegorice; evenimentul cel de mai însemnată atracție al zilei.

Carele alegorice în fie-ce an fac admirația Parizienilor și a tuturor străinilor ce se găsesc la Paris în această epocă; anul acesta însă, mai mult ca ori când aceste care au fost demne de toată admirația. În număr de douăsprezece, minunat compuse au format întregul cortegiu alegoric ce a străbătut Parisul în lung și în lat timp de 6 oare.

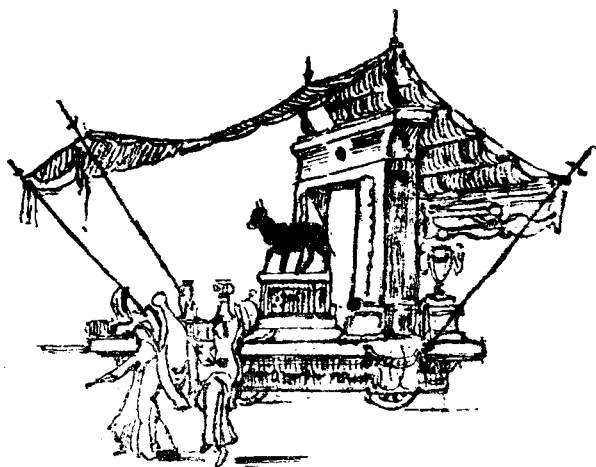
Primul car al cortegiului a fost „Carul ce poartă noroc” precedat de muzica Gărzi Republicane. Nici unul din animalele ce se pretind a purta noroc n'a lipsit: nici elefantul alb, nici pisicuța neagră, nici porcul și nici chiar melcul.

După el urmează seria carelor ce formează „cortegiul istoric”, prea interesante căci prin ele se putea întrevăde puțin sărbătorile și carnavalurile în diferitele epoce.

Primul e carul ce reprezintă „Sărbătorile bouului Apis“. (Antichitatea Egipteană).

Se știe că bouul Apis, e un animal mult adorat de către Egipteni; mai cu deosebire la Memphis. Ei credeau că acest bou conține sufletul lui Osiris — simbolizând prin urmare fecunditatea și fertilitatea creatoare.

Pentru a avea însă această minunăție, dar indispensabilă calitate, trebuia neapărat să aibă următoarele particularități fizice: să fie negru cu o pată albă patrată pe frunte, să aibă o semilună pe partea dreaptă și pe limbă un fel de nod asemenea unui melc. Acest car foarte în caracter cu timpurile ce ni-se evoacă reprezintă — după cum se vede în figura 1 — sărbătorirea noului „bou Apis“.

Al doilea car alegoric ne reamintește o antichitate ceva mai puțin îndepărtată căci evoacă timpurile Romanilor, cari au dovedit cu prisosință deosebita lor iscusință de a organiza festivități și mai ales de a și ști petrece.

Așa zisele „sărbători Saturnale“ ce se făceau la Roma în onoarea lui Saturn au fost simbolizate în acest al doilea car — din care nu lipseau nici indispensabile colonade nici voluptoasele Bachante — de data asta însă fiice de-ale zgomotosului Montmartre parizian — și nici chiar el inseparabilul Cupidon!!

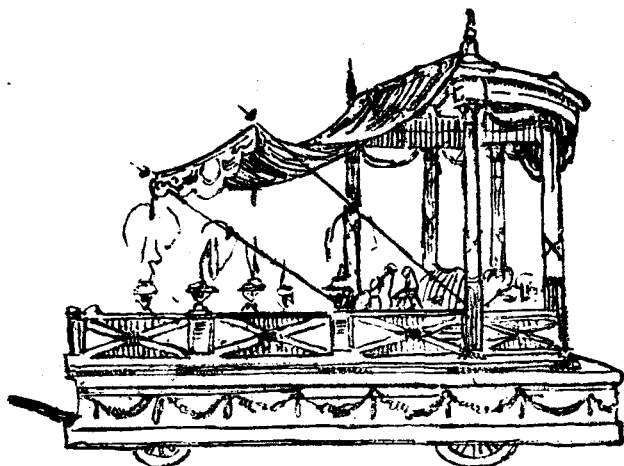
Saturnalele se celebrău la Roma — după cum se știe — în luna lui Decembrie, însoțite de o oarecare libertate și dezordine nepermise în timpuri normale. (Din acest punct de vedere se cam aseamnă cu carnavalul timpurilor noastre).

Saturnalele erau sărbătorite la început numai de populațiunea rurală a vechei Italii; aceasta însă n'a împiedicat ca sub Republică și mai târziu sub Imperiu să fie sărbătorite de

toată lumea timp de șapte zile, cuprinzând trei sărbători distincte: Saturnalele propriu zise, Opaliile și Sigillariile.

E curios de înregistrat că manifestările tuturor acestor festivități erau mult asemănătoare celor de azi.

Figura a 2-a reprezintă acest car.

Al treilea car ne aduce în plin »evul mediu« și reprezintă „Sărbătoarea nebunului“.

Din poziția-i destul de sugestivă arhitectura gotică nu lipsește și nici frumoasele domnițe medievale, răspunzând de minune devizele ce coronează frontispiciul carului »Vivez joyeux«.

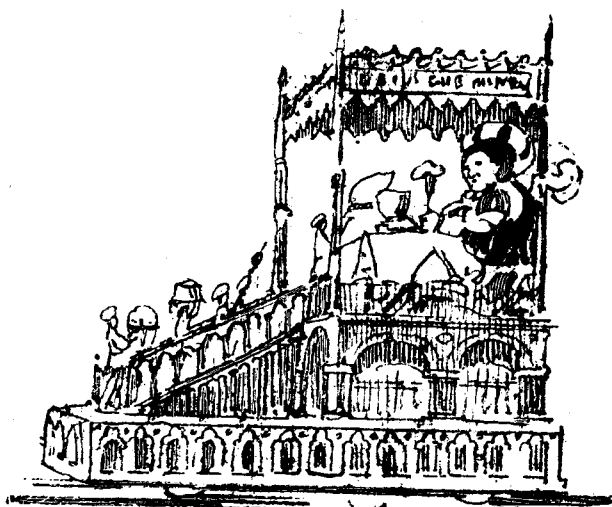
Sărbătoarea nebunilor, sau cum i-se mai zicea și »fêtes des innocents« (sărbătoarea inocenților) e o parodie — destul de curioasă — a ceremoniilor religioase; o liturghie într'o latină de bucătărie, cântată în cel mai discordant ton ce se termină cu hi! ha! ha! în loc de »aleluia«. Ceremonie ce în adevăr te minunează cum de putea avea loc în biserică tocmai în timpurile când monahismul se întinsese peste tot, iar Papa era a tot putinte. Singura explicație e însă, că era pur și simplu o parodie fără nici o derizie cu toate astea; sincera expansiune a vechilor francezi nu-i găseau nici un motiv de indignare, și de aceea a trebuit să se strecoare veacuri întregi pentruca să dispară cu desăvârșire ultimele urme ale acestei vechi tradiții.

* * *

Pantagruel acest misterios personaj — tot al evului mediu — pe care Rabelais îl zugrăvește cu atâta iscusință în cele 2 lucrări ale lui (ce poartă acest titlu) urmează confortabil instalat în fața unei mese copioase cel de al patrulea car.

Rabelais personifică insatiabila regalitate în Pantagruel și tatăl său Gargantua. Acești doi giganți cărora le trebuie atâta vin și hrană pentru a-i sătura, atâtea stofe pentru a-i îmbrăca, nu pot fi decât regi (mai ales în timpul republicei). Aceasta însă nu împiedică pe Rabelais să reducă totuși uneori personagiile lui la proporțiile unor simpli filosofi epicuriani veseli și »bon-vivanți«. Deși-i încărcată cu fel de fel de bunătăți masa la care Pantagruel e instalat, totuși pe carul lui urcă mereu bucătari purtători de »apetisante« — mâncăruri destinate a potoli nesfârșita poftă a acestui nemai pomenit »muca lit«.

Figura a 3-a reprezintă acest minunat car.

Carul al cincilea reprezintă »Sărbătoarea Bucentara«; o ceremonie, prin care Dogele Venețian se căsătorește cu Marea Adriatică, inaugurată în 1178 și devenită în urmă sărbătoare anuală. Așa dar din evul mediu trecem în timpul renașterii în care epocă Veneția era și puternică, nu numai frumoasă.

E interesant să reamintim — măcar în câteva cuvinte — această ciudată ceremonie. Ea avea loc în ziua Înălțării Domnului. Dogele, urcat pe pupa unei corăbii numită »Bucentara« (Il Bucentoro) și acompaniat de toată nobilimea Venețiană, având la dreapta pe trimisul Papei iar la stânga pe ambasadorul Francez eșea din port în mod solemn. Ajungând la strâmtoarea Lido, arunca în mare un inel, pronunțând în același timp aceste cuvinte: »Mare, noi ne cununăm cu tine în semn de suveranitate pozitivă și perpetuă«.

* * *

Următoarele două care ne aduce din nou în Franța, făcându-ne să asistăm: primul, la »o vânătoare de Cerbi«, vânătoare în mare

predilecție la curtea lui Ludovic al XIII.; iar al doilea, la o »mare sărbătoare regească« din timpul lui Ludovic al XIV., sărbătoare dela care Amor și Psyche nu lipseau!

Carul al 9-lea ne aduce în timpul Directoratului, invocând unul din cele mai fercventate locuri de petrecere ale timpului.

Întitulat »Balul Tivoli« acest car e un minunat evocator al vestitelor petreceri de atunci, ce aveau un atât de mare succes; unde într'un decor de templuri, de mori, de cascade, de poduri rustice, grote de vrăjitori, curiozități de tot felul se dădeau minunatele serbări de noapteacompaniate de frumoase iluminațiuni, ascensiuni în baloane captive și focuri fantastice de artificii...

* * *

Al doilea imperiu e și el reprezentat căci carul al zecelea reprezintă »Le boeuf gras« (boul cel gras) una din frazele principale ale Carnavalului de atunci.

În urma lui vine carul »Reginelor Parisului« ce conține fete, de obicei frumoase, de vreme ce sunt alese prin concurs. În fruntea acestui car e pusă deviza orașului Paris: »Fluctuat nec mergitur«.¹

În fine cortegiul se încheie cu Majestatea Sa Carnavalul 1914 ce plin de exubantă stă falnic călare pe.... un măgar, arătându-se foarte mulțumit de a putea prezenta Parisului impozantul său cortegiu.

Veselia mare, muzică multă și și mai multă bătaie cu confettii durează până noaptea târziu pe marile bulevarde ale orașului frumos iluminat.

*

Moartea poetului Frederic Mistral. Frederic Mistral acest simplu și divin poet »provensal« dispăre lăsând în urma lui doliul unei întregi națiuni ce l'a iubit și l'a înțeles.

Născut la 30 Septemvrie 1830 acest apostol al blândeței și al armoniei a trăit 84 de ani în mijlocul poporului pe care el l'a creat și peste care a domnit cu cea mai dulce autoritate și cea mai duioasă venerațiune — căci în nici un moment nu s'a despărțit de Maillane locul lui de naștere.

Înfățișare blajină dar pătrunzătoare cu privirile ochiului său îndrăzneț și profund, ascunse sub bordurile largi ale nelipsitului sau feutru în micuța lui căscioară modestă, alături de ad-

¹ E bătut de valuri dar nu se dărâmă.

mirabila lui soție, trăia în cea mai dulce armonie, de toți ascultat și mai ales de toți admirat.

Și... nu doar că el o dorea aceasta admirație! — Din contră, insensibil oricăror onoruri, cu multă indulgență a acceptat roseta legiunii de onoare, și cu cea mai caracteristică politeță a rasei sale, demn și decis întotdeauna a refuzat să facă parte din Academia franceză. Cu înțelepciunea pătrunzătoare și convins de trebuința imperioasă de a susține limba lui, țara lui, tradițiile ei, fondează împreună cu Roumanille, Aubanel și Valère Bernard, după ideile lui sănătoase o școală de aplicare a lor.

E de remarcat discrețiunea cu care acest om superior își publică lucrările lui. Cu distanțe de ani întregi și cu nespus regret se despărțea rând pe rând, de: »La Princesse Jeanne«, »Les lles d'Or«, »Poème du Rhône«, »Mireille« etc. etc...

Mistral, acest nesfârșit de dulce poet, a avut și pentru noi cuvinte duioase, ne-a adresat și nouă Românilor o lacrimă de compătimire, o vorbă de încurajare. Ne-a scris în limba lui în 1912 în revista »Les Annales« versuri frumoase: (In »Provensal«).

A LA ROUMANIO

Quand lou chape a pres fin, que lou loup e la russi
Au rousiga lis os, lou soulèn flamejant
Esvais gaiamen lou, brumage distrussi
E lou prat bataie tourno léu verdejant.

Après loung long trepé di Turc e mai di Russi,
T'au visto ausin renaissance, o nacioun de Trajan
Coumé l'astre lusènt que sort dou negre eclussi,
Emè lou nouvel un di chato de qumge au.

E li raço latino,
A ta lengo argentino
An counergu l'ounour que dius toun sang i'avié;
E t'apelant germano
La Prouvenço roumano
Te mando, o Roumanio, un rampan d'oulié.

(Traducere în Franțuzește curent).

A LA ROUMANIE

Quand le massacre a pris fin, que le loup
et la buse — out rongé les os, le soleil flamboyant —
dissipe joyusement les vapeurs délitérés — et le champ de bataille redevient
biartot vert.

Après le long prétiement des Turcs et des Russes — on t'a vu anisi renastre, ô nation de Trajan —
tille que l'astre clair qui sort de l'éclipse nostre — avec la jeune sève des filles de quinze ans.

Et les races latines, — a ta lanque argentine — ou reconnu l'honneur qui-ly a dans ton sang;

Et t'appelant a ma soeur, — la Provence romane — t'envoie, ô Roumanie, un rameau d'olivier.

Traducerea în românește.

Când masacrul s'a sfârșit, când lupul și vulturul au ronțait oasele, soarele scânteietor, împrăstie cu veselie atmosfere otrăvitoare și câmpul de luptă devine verde.

Când după lungi încălcări de ale Rușilor și de ale Turcilor, te-au văzut renăscând o! națiune de a lui Traian, asemenea unui astru strălucitor care ese dintr'o neagră eclipsă, cu seva cea tinără a fecioarei de 15 ani.

Atunci rasele latine, limbei tale arginții, au recunoscut demnitatea ce conține sângele tău și chemându-te »Sora mea« »la Provence« română, îți trimite o Românie o ramură de măslin.

*

Crima Doamnei Caillaux. Dacă-i odioasă crima femeii fostului ministru de finanțe Caillaux, dacă »oroarea« 'i cel dintâiu și cel mai puternic din sentimentele ce 'ți răscoală gestul acestei femei, extraordinarul ei sânge rece; apoi de bună seamă pentru nefericitul Gaston Calmette, căzut în astfel victima datoriei sale de jurnalist, cea mai duioasă compătimire și cea mai puternică admirație nu-i sunt nici de cum exagerate. Calmatte moare pe câmpul de onoare. Tragica sa moarte, face să apară în deplină lumină rizicul teribil al meseriei de jurnalist, mai ales acum, în societatea asta modernă în care ridiculele, dar elegantele, convențiuni sociale se pun de multe ori în serviciul poftelor pătimișe sau incorectitudinelor.

Moartea lui Calmette aruncă o rază de adevărată glorie asupra profesiei de jurnalist.

De altfel opinia publică Pariziană e cât se poate de ostilă soților Caillaux contra cărora, cu toate măsurile luate de poliție s'au ținut câteva manifestațiuni ostile.

Madame Caillaux reapare acum cu atât mai vinovată cu cât azi justiția — prin investigațiunile număroase ce a făcut și face — începe să cam dovedească că-i falș mobilul ce criminala îl învoacă drept scuză a crimei sale. Nu există nicăiri și nimeni nu are cunoștință de cele două scrisori de ordin privat pe cari Madame Caillaux pretinde că Gaston Calmette voia să le publice în ziarul lui »Figaro«. Rămâne deci aproape evident că e vorba pur și simplu de o odioasă crimă politică.

E în adevăr vorba de o odioasă crimă politică ce începe să ia proporții neașteptate și

pe măsură ce justiția înaintează în cercetări aduce la lumina zilei fapte din ce în ce mai surprinzătoare.

Actele compromițatoresc deținute de Calmette interogatorul ce s'a luat Domnului Barthou (fost prim-ministru), mărturia depusă chiar de Președintele Republicii Franceze, Domnul Poincaré nu sunt probabil decât prologul, tuturor evenimentelor ce vor preceda judecata acestui proces ce fără îndoială va pasiona lumea pariziană cel puțin în măsura faimosului proces al Doamnei Steinhil.

Nu-i mai puțin adevărat că-i trist exemplul pe care Doamna Caillaux îl dă întregii sale țări și-i cu atât mai condamnat cu cât se știe prea bine că întotdeauna exemplele plecate de sus au cea mai puternică influență asupra poporului.

Cât privește culpabilitatea Doamnei Caillaux e mai evidentă și mai mare de cum s'ar crede de oarece Doamna Caillaux comite »o crimă premeditată« de vremece timp de o oară a așteptat în anti-camera redacției cu revolverul în manșon momentul când fiind introdusă în biroului Calmette să poată se tragă imediat.

Îi renumit batonierul Labori, avocatul Doamnei Caillaux și s'ar zice că nu's doi ca el maeștrii »în arta vorbirii ce convinge și face să ierte«, totuși gândesc că-i va fi greu să obție ceea ce va pleda de vreme ce-i foarte grea vina clienței sale.

*

Ce scrie și gândește presa franceză despre relațiunile dintre țara Românească și Austro-Ungaria. Un simptom — foarte expresiv — preocupă Europa, în politica ei internațională, de câțva timp. Cele două mari grupări »Tripla Înțelegere« și »Tripla Alianță« nu mai conțin de o parte cu promisiuni și atracțiuni de tot soiul de altă parte când cu amenințări deplasate când cu rugăminți milojitoare față de regatul Românesc — acest vlăstar de stejar din neamul celor mari stejari crescut (sau mai bine zis aruncat) în mijlocul altor arbori de alt neam.

Presa franceză — acest criteriu just de judecată — înregistrează în coloanele jurnalelor sale cotidiene acest fapt pe care însă cu priceperea sa netăgăduită îl comentează dându-i adevărata valoare — incontestabilă de altfel. Acest »simptom« nu e altceva decât vădita tendință a României de a intra în sfera de atracție a Triplei înțelegeri — pentru motive binecuvântate — fapt ce contrariază mult Tripla alianță pentru că

în astfel balanța echilibrului European va atâna mai greu în partea Ruso-Franco-Engleză, cu greutatea a 9 milioane de locuitori și cu puterea a 800.000 de baionete.

Afară de acest fapt, ce are un interes material indiscutabil pentru acțiunea comună a Triplei înțelegeri un fapt de ordin pur moral e mai mult ca orice cântat și pus mult în evidență de presa Republicii Franceze.

E principiul naționalităților — principiu ce pe măsură ce evenimentele se desfășoară și timpul le marchează devine mai viguros și mai indispensabil momentelor ce trăim.

Cei de aceeași rasă împreună; ce-i cari simt în acelaș fel să vorbească în acelaș fel; cei ce muncesc pentru acelaș ideal să se adăpostescă sub acelaș drapel; iată acest mare și adevărat principiu de justiție umană la baza căruia va repauza — cu siguranță — problema cea mare: pacea universală, și pe care Franța, această dreaptă țară îl susține din convingere și din iubire de adevăr.

Presa Franceză, are frumoase cuvinte de încurajare pentru mica ei surioară latină din Carpați și-i spune în termeni duiosi să nu se înspăimânte de strigătele celor dela Viena sau Berlin. Nu e nici rolul meu și nici mai ales locul potrivit pentru a judeca de-i drept sau nu ce spune Franța și cred că-i mai nimerit s'o las să vorbească pe ea.

Ar fi mult greu să pot reproduce tot ce s'a scris de vre-o lună încoace în aceasta privință; voi alege însă pe cel mai mare dintre jurnale și voi reproduce unul din articolele ce conține.

Le »Temps« din 22 Martie a. c. scrie:

»Relațiunile Austro-Ungariei cu România, una din problemele cele mai importante ale politicii exterioare ale monarhiei dualiste, a luat o formă din ce în ce mai critică, pe care de geaba guvernul Austro-Ungar caută s'o ascundă.

Eforturile contelui Czernin, trimis ca ministru în România, expres pentru a încerca o reconciliare între cele două state, altă dată așa de unite, n'au dat nici un rezultat din cauza piedecilor ce guvernul Ungar pune la împăcarea lui cu locuitorii Români transilvăneni.

Cercurile conducătoare Austriase aruncă cu multă ușurință vina în spinarea intransigenței ungurești. E în adevăr un joc prea ușor — dar inutil de vremece partizanii maghiarizațiunei nu vor să dezarmeze, ori cari ar fi reacțiunile

probabile ale acestei politici interioare asupra situațiunii exterioare a monarhiei dualiste».

În urmă restul articolului e consacrat Dlui Octavian Goga și piesei sale »Domnul Notar« manifestațiunii făcute, și banchetului oferit scriitorului ardelean. Jurnalul parizian publică discursul Dlui Diamandi și răspunsul Dlui Goga sfârșind în astfel: »Presa monarhiei dualiste comentează aceste incidente caracteristice ale dispozițiunilor dela București, apropiindu-le de de voiajul matrimonial al prințului moștenitor la St. Petersburg și de primirea excepțională făcută de miniștrii români conferențierilor francezi ce vin să strângă tradiționalele legături de simpatie ce leagă Franța de România.

În »Le Temps« de 31 Martie un articol de fond e consacrat României din care extragem doar următoarele: »Jurnalele dela Berlin și Viena subliniază cu o vie indignație nițel cam grosolană evoluția de opinie ce se efectuează în politica românească după ultimile evenimente din Balcani. Se luase obisnuința în aceste două centre să se considere România ca un fel de prelungire orientală a Triplei Alianțe.

O tratau în același timp și ca clientă și și ca obligată de care nu-i de ce să te jenezi Simpatia efectivă a Austriei față de Bulgaria, eforturile ei pentru a ajunge la revizuirea tratatului de pace dela București au deslegat la ochi

pe Români, cari au văzut că chestiunea Transilvaniei e mai puternică decât reaua încredere a aliatelor ei«.

Urmează apoi acțiunea frumoasă a României descrisă sub cea mai reală prismă pentru a termina în astfel: »România are nevoie de toată libertatea de acțiune; ea a știut în mod demn să câștige aceasta libertate. Acesta de altfel e și motivul pentru care jurnalele austriace și nemțești țipă și se plâng în mod atât de lamentabil. Atitudinea României a dat naștere la nenumărate combinațiuni. S'ar crede chiar că proiectul de căsătorie între familiile domnitoare rusești și românești vor da naștere unei alianțe Ruso—Române, al cărei preț ar fi o retrocedare din o parte de Basarabia regatului Român. Alți spun chiar că apropierea ruso—română ar putea contrabalansa în profitul Românilor din Transilvania. Într'un cuvânt România voește să fie singură stăpână pe distinele ei«.

Inutil cred ori ce comentariu; cele mai sus citate fiind cea mai puternică mărturie din care ori care bun român trebuie să știe să tragă concluzia evidentă și să înțeleagă și cea ce mie nu mi-e permis să mai adaug cu toate că-s doritor să 'mi dau drumul avântului meu sufletec. — Pentru ce n'o fac?

Ori care bun patriot român o știe și cu mâhnire mă înțelege. **Mircea Popovici-Max.**

Canibalismele din Albania.

Unitatea etnică și sufletească a întreg neamului românesc e fapt mai presus de ori ce îndoială — aceasta o afirmă pentru nu știu a câta oară cazul din Coritza, la atrocitățile căreia toată românimea a reacționat; căci noi românii de-am fi peste șapte țări și nouă mări **una ne simțim, o singură nație, un trup.** Ei bine! sufletul acestui trup e din nou lovit, din nou încearcă dureri mari prin pierderea marelui naționalist părintele Haralambie Balamace și a fratelui său Sotir și a altor 3 notabili fruntași români, în revoluția izbucnită în Coritza în urma instigațiilor archiereului Ghermanos. Telegrammele anunță că ororile au fost săvârșite de trupe regulate gecești, care au devastat paraclisul și școala românească, instalată în niște proprietăți ale familiei Balamace și întreținute de guvernul român. Alarma acestor monstruoziități — care a fost

dată printre studenții mediciști de o rudă a familiei Balamace, aromânul Tache Magheari, student în medicină, suflet de elită, patriot înflăcărat — a înfierat masacrele dela Coritza, prin felul manifestărilor ce au avut loc în Capitala româniei.

* * *

O delegație a societății de cultură Macedo-Română s'a prezentat d-lui Em. Porumbaru, ministrul de externe, cerând intervenția energică a guvernului. S'a răspuns delegației că s'a intervenit la Durazzo și Atena cu protestări în contra cruzimilor ce lovesc în frații noștri subjugăți din Macedonia.

* * *

Societatea coloniei macedonene în unire cu Liga Culturală a chemat pe bucureșteni la un mare meeting național, lucru ce s'a repetat și

prin provincii. La această întrunire de protestare contra asasinatelor din Coritza, la care a luat parte un foarte mare număr de români macedoneni, a vorbit președintele societății Dl Dr. Leonte, care a comunicat că a adus la cunoștința M. S. Regelui atrocitățile săvârșite de Greci în Coritza. Au mai vorbit Dl Diamandi care atrage atenția grecilor că orice răbdare își are limitele sale,

valorosul arhitect Dl Culina și Dl N. Tacit. Se citește apoi o moțiune de protestare din partea studenților aromâni, prin care invită guvernul român ca protector al aromânilor să nu-lase la discreția mișeliei și bestialității grecești, ci să își clarifice atitudinea spre deplină satisfacție și reparație a acestei extrem de costisitoare lovitură ce se aduce neamului aromânesc.

† Haralambie Balamace.

A doua zi dela întrunire s'a oficiat în biserica Sf. Gherghe-Nou din Capitală, parastasul pentru odihna sufletelor părintelui Haralambie Balamace și a celorlalți fruntași macedoneni. După oficierea serviciului divin, arhiepiscopul Teofil Ploșteanu și preotul albanez Celeaman au ținut câte o frumoasă cuvântare, arătând meritele victimelor. Părintele Balamace era întemeietorul celor dintâi școale românești din Albania și a fost președintele delegației în chestia episcopatului românesc din Constantinopole în 1893. Tot el a înființat prima societate economică-culturală »Deșteptarea« 1885, fiind un naționalist neînfricat.

* * *

Se mai anunță prin telegrame că arhiepiscopul Ghermanos și câți-va greci au fost arestați de autoritățile albaneze și închiși la Elbasan, ca autori morali ai acestor asasinat și că guvernul grec împreună cu opinia publică elenă regretă foarte mult grozăvirile din Coritza.

* * *

„Centrul studențesc“ a convocat studențimea universitară într'una din sălile Universității în vederea discuțiilor 1. în chestia atrocităților din Albania și 2. în chestiunea piesei »Se face ziuă«.

După cuvântările bine simțite ale Dilor Gh. Bann, președintele centrului, Dl Bota și studentului macedonean Tache Papahagi care spune

† Sotir Balamace.

că Grecii nu și-au ținut cuvântul de a respecta autonomia școlară și culturală a Românilor din Macedonia, căci graeca fides nula fides — s'a citit moțiunile.

1. În chestia atrocităților din Albania, ținând seama denesiguranța în care stau zilele fraților noștri din Macedonia, cerem

guvernului să intervie energic pentru a garanta viața Românilor macedoneni și libera lor dezvoltarea culturală prin școală și biserică românească.

2. În chestia piesei »Se face ziuă« apreciind netemeinicia motivelor întrebuițate pentru a exprima un neadevăr, protestăm împotriva faptului de a-și impune pe scena Teatrului Național Austria dorințele sale.

* * *

Se mai anunță prin telegrame că arhiepiscopul Ghermanos și câți-va greci au fost arestați de autoritățile albaneze și închiși la Elbasan, ca autori morali ai acestor asasinat și că guvernul grec împreună cu opinia publică elenă regretă foarte mult grozăvirile din Coritza.

V. P.-M.

Cum se poate întârzia îmbătrânirea?

Învățații, cari cercetează și studiază fenomenele vieții, s'au ocupat și cu problema îmbătrânirii. De ce îmbătrânesc oamenii și toate viețuitoarele și nu s'ar putea împedea acest proces de decădere, de degenerare?

Până azi însă nu s'a putut descoperi decât ceva din simptomele îmbătrânirii. S'a constatat adecă, că cu îmbătrânirea, celulele, din cari e compus corpul nostru (ca toate organismele) scad, se micesc. Afară de aceasta încă dela anul al douăzecilea începe a se aduna în ele ceva zgură, niște corpurele galbene, cari provin din schimbul de materie (procesul de viață) al celulelor. Aceste rămășițe stricăcioase se adună și se înmulțesc mereu și pe cum se vede împedecă funcționarea regulată a celulelor.

S'a constatat de altă parte, că organe, sau părți de corp, cari excepțional au trebuit să presteze o muncă mai mare, și deci au fost mai bine nutrite de cătră sânge, au celulele mai bine desvoltate, iar în celule mai puțină zgură.

Va să zică o muncă mai intensivă produce o circulație mai vie a sângelui, iar o circulație mai vie nutrește mai bine celulele corpului și le spală rămășițele stricăcioase asigurându-le o funcționare regulată mai îndelungată și deci corpului întreg o sănătate mai durabilă.

Iată deci — lucru altcum confirmat de praxa vieții — că nu hodina, ci munca asigură sănătatea și întârzie îmbătrânirea, pe când hodina și lenea aduc moleșirea, îmbătrânirea și moartea timpurie. Firește, că nici munca nu trebuie să fie prea încordată până la epuizarea forțelor. Mai departe trebuie, ca organismul să fie sănătos și să nu ducă lipsă de nutremânt.

E fapt constatat, că persoanele, cari după o viață activă trec la hodină, la penzie, dacă

nu-și caută altă ocupațiune, îmbătrânesc și slăbesc, văzând cu ochii. Tot așa se explică, că oamenii cu familie trăesc mai mult decât cei necăsătoriți. Grijiile familiare îi împintenă pe cei dintâi la muncă neobosită, pecând pe cei din urmă îi îmbătrânește nelucrarea.

Iată deci însemnătatea *sportului*.

Bietul nostru organism tanjește toată ziua în aerul mocnit dintre patru pereți, pe când celulele lui cer viață, vreau să trăiască, cer aer curat, cer o circulație vie a sângelui, care să le nutrească și să le spele rămășițele stricăcioase. E drept, că și munca spirituală e muncă, dar e prea unilaterală. Să le dăm deci ocaziune tuturor celulelor noastre să trăiască.

Ce obosit, ce palid ieși dela munca sedentară. Abia simțești bătaia pulsului. Și aceasta încetinire a circulației îți aduce melancolie, oboseală și disgust de viață. Câteva minute de muncă fizică te preschimbă total. Fața ți-se îmbujorează, simțești bătăile inimei, melancolia și oboseala au perit — lucru curios, chiar în urma muncii — și revine iar setea de viață. Trăesc celulele organismului nostru și simțim și noi și ne bucurăm, că trăim.

Cei ce nu se pot ocupa cu sportul, vor găsi ușor altă muncă fizică. În sfârșit ori cine poate procura pentru 60 fileri broșura »Sistemul meu« de Müller, apărută în biblioteca pentru toți. Sunt acolo descrise anumite mișcări a corpului, cari se pot face în chilie fără nici o unealtă de gimnastică. Să jertfim și pentru bietul nostru fizic barem un pătrar de ceas la zi, dacă vrem să ne păstrăm sănătatea și să întârziem bătrânețele supărăcioase.

La muncă deci — dacă vrem să trăim.

I. Corbu.

MARȘUL STUDENȚILOR

Floare mândră-a României,
Juni studenți de neam viteaz
S'arătăm că suntem straja
Ge va ținea cu tărie
Neamul nostru vecinic treaz!

Sus! Prin brațe și idee —
Sus! Prin muncă și avânt —
S'arătăm la toată lumea.
Cumcă neamul nostru are
Țintă sfântă pe pământ!

Smulge-vcn la sori căldura,
Cerului — al său senin —
Și-om lupta și zi și noapte
Toată lumea să ne zică
„Uriași de neam latin.“

Artă — știință — vitejie —
Dumnezeu în piept mi-a pus —
Să luptăm — Deci, sus! Să facem,
„Neamul nostru ca s'ajungă
Dintre toate cel mai sus.

(Viața Studențească).

D. Zugrăvescu
stud. în medicină.

Din carnetul meu. De Drand Vintilă Popovici-Max.

A doua zi, desmeticit dintr'o călătorie lungă și anostă am putut să 'mi amintesc de toate cele ce se petrecuseră împrejurul meu în cele trei săptămâni petrecute în orașul A. și 'n sătucul din apropiere, în sinul gentile familii B.

..... »G« ... răsună glasul aspru și pronunția sacadată a ungurului bosumflat. Cu toată incredințarea că e orașul A fiind prevenit de acest nume unguresc — scobor și arvunesc în grabă o trăsură. Cele dintăiu case începuseră să se zărească în albul lor spălăcit și murdar. Ajunsei în oraș — hanuri jidovești, niște case strâmte despărțite prin porți mari prin care privirea 'ți se pierdea într'o curte nemărginit murdară și plină de bălării. Mediu jidovesc, de mici negustorași, pătură încultă și speculantă. Secole au trecut peste dânșii și poate vor mai trece încă și tot astfel vor rămânea.

Liniștea predomina întreg orașul, huriutul roților răsună ca supt o boltă și când se opri, deodată mă cuprinse o frică de necunoscut, aceea a unei familii ce n'o cunoșteam — eram străin între străini ca un copil ce nu dorea decât o viață intimă de familie. Ei bine! dorința mi se împlinise căci cum intrai printr'un gang în casă fui primit cu cea mai sinceră expansiune de largă ospitalitate și de adevărată dragoste părintească de cătră Dna Frunză.

Dnul Frunză începu să mă iubească ca pe copilul său, toți mă răsăteau... Corina neni, soția Dlui Frunză mă chiea favoritul ei, ba de multe ori copilul său..... Corina Neni era un tip de frumusețe, un suflet blând, o inteligență superioară, cu multe cunoștințe mai ales pentru o damă din țara ei. Nu sunt cunoscător în femei dar Corina neni mi se părea model de soție și de mamă, bună în gospodăria ei și educația copiilor de care era înconjurată. Dnul Frunză patriot de frunte era mare proprietar, cu mult spirit de observare, multă carte în experiența vieții și cu multă voință mai ales pe lângă soția și copiii săi, dotat fiind cu o bună judecată și cu o inimă îngerească.

Lici și Anca sunt fetele amphitrionilor mei pe cari le-ai putea asemăna cu gingașe bobocele de trandafir pline de viață și inimă — Anca, cea mai mică, o copiliță de vre-o 14 ani, delicată, chip de îngeraș cu ochii albaștri, drăgălașă ca luna lui Maiu. Lici — cea mare — copilă

minunată, senină ca lumina, veselă ca râsul, sănătoasă ca aerul curat, frumoasă ca regina florilor..... vorbele ei răsunau ca o muzică sublimă; ideile cele mai comune în gura ei se îndumnezeiau!

Veselia perpetuă în aceea casă o întrețineau doi flăcăi ca doi stejari — Mircea și Eugeniu — firi voioase, cari răspândeau acel balzam plăcut al buneii dispoziții. Desăvârșita ordine a gospodăriei era condusă de mama Dnei Frunză o bătrână cu graiul aproape stins din cauza pieptului slab zguduit de o tușe seacă. Frica de moarte o persecuta, ideea aceea că peste 3—4 zile va fi sub pământ o determina să-și dea mereu cu cărțile pierzând oarele libere numai cu pasențele și cetirea rugăciunilor. Boala însă își urma cursul său distrugător cu un pas repede și sigur. Ca o candelă care se stinge dar pe care o întreții cu câte-va picături de ulei, așa era și dansa. Vedeai cu ochii cum se prăbușește înspre lumea unde nu mai este nici durere nici întristare.

Este ciudată psihologia omului, care simte că va muri. El este întocmai ca și acela, care văzând că se îneacă se agață și de cea mai slabă rădăcină de pe mal numai ca să scape de înec. Tot așa și cu bunica noastră, când pasența îi da licăriri de speranța unui trai mai lung, atunci vedeai cum figura i-se înviora, cum ochii căpătau o srrălucire particulară și stranie.

Toți căutau să mă mulțumească prin belșugul tuturor bunătăților — dar pe zi ce trecea ceva neînțeles îmi frământa sufletul, ființa mea. Oare pentruce această Lici este mereu în închipuirea mea? Să 'mi fie dragă?... s'o iubesc?... eu care nu cunosc încă acest simțământ, când inima 'mi e mută, spiritul 'mi râde de orice patimă de natura aceasta? Cum voiui iubi eu, eu carele mă îndoesc de orice iubire?! pentru mine femeea e lucru neînțeles, căci amorul trece la ea ca un vis, în ceea ce 'i e drag, ea pe sine se iubește; fără acest interes ea n'ar iubi. În scurt egoismul personificat, iată cum înțeleg eu o femeie, ș'apoi dacă această Lici ar iubi pentru ce să mă iubească pe mine și nu pe altul?

Dar cu toate acestea iubeam în taină, în taina cea mai desăvârșită căci îndată ce o zăream, inima 'mi bătea atât de tare în cât credeam c'o să cază din pieptul meu. Cuvântul Lici mă persecută neîncetat gândindu-mă numai la

dânsa, ceea ce mă făcea tăcut, nesuferit... când eram în societate voiam să fiu singur, singur doream societatea. Eram liniștit și sufletu 'mi se îmbăta de o desmierdare cerească numai când alături de ingerul meu Lici, înconjurat de aureola tuturor calităților ei, amestecat de parfumul florilor grădinei din fața casei, i-am dat brațul — brațul ei pe brațul meu! o! farmec necunoscut! credeam c'o să mor de mulțumire, nici odată n'am văzut ceva mai grațios. Astfel în vre-o câte-va zile m'am legat cu trup și suflet de familia asta căci adesea toți întreceau dorințele mele, întristându-se de întristarea mea, bucurându-se de câte ori un zâmbet rătăcit mă stăpânea.

După prima săptămână petrecută la oraș ne aflam cu toți la moșie, într'un sat din apropiere. Ce locuri minunate! ce plăcere o locu în mijlocul văilor tăcute înconjurată de dealuri, departe de deșertăciunile omenești! cum în acest templu Dumnezeesc cugetul se înalță mai presus de lumea de argie! cum toate simțurile se află într'o mirare neîncetată! cum inima se simte tinărară și curată ca spuma suavă a cascadelelor! Farmecul naturii ne îndumnezește și invită inimile la amor. Numai între oameni omul se face aspru, numai între oameni răzbunarea ridică brațul a lovi. Dar societatea de femei frumoase și spirituale adăogau farmecul acestui loc încântător! Ce femei, ce viață dulce! Ah! bunurile vieții nu le cunoscusem până aci. Ce farmec nespuse în prima seară! cerul era senin ca sufletul cel nevinovat, stelele nenumărate ca nisipul mării scânteiau care de care mai mult. Înconjurat de cele două zâne: Lici, Anca și de mama lor, împrejurul meu era o armonie răpitoare!

Ce fericire!... ce liniște!... Dar deodată tăcerea este întreruptă de o muzică suavă ce se ridică în aer ca un parfum, ca un râs. Eram răpit de ea și simțeam că-mi iubesc ingerașul la nebunie; ca nici odată până atunci mi-se părea că n'am mai ascultat o astfel de muzică deși nu era compusă decât din doine cântate de țărance la șezătoare. Dulcea melodie profundă, îndepărtată îmi părea executată de harfe și de viori acompaniate de orgi. Pentru mine în seara aceea alături de Lici a mea, cântecul era ceva ales prin melodia încântătoare, care n'avea trebuință de analizat pentru a fi înțeleasă și care 'mi umplea sufletul de voluptate — nu îndrăzneau să scot o vorbă de frică de a nu pierde vre-o notă. Eram într'o lume fantastică! o dumnezeu meu! În extazul în care

mă găsesse tu oare m'ai aruncat? cugetările mele tu oare mi le răpești în minutul acesta?... lasă-mă Doamne! pentru toată viața în starea aceasta, ori fă ca să mor fără întârziere.... dar ea! sufletul meu — oh! cât aș fi voit în seara aceea să plâng! am fost trei zile bolnav fiindcă n'am avut lacrimi pentru 3 minute.

A doua zi eși prin curte. Frumusețea naturii mă îndemnă să mă preumblu încă câtva timp și să mă arunc iarăși în meditațiile mele. Ajunsesem sub nucul din deal — tolănit în voe ochii rătăceau asupra mai multor dealuri mici și se pierdeau în umbra văilor. Din fundul sufletului meu o mișcare slabă, o adiere pornea, dar foarte slabă, foarte sfioasă cu puțină nădejde... părea că visez! Priveam viitorul... mă vedeam în orașul meu natal în cele din urmă bătăi de inimă la universitate și apoi în scurt timp mă vedeam în frac alături de Lici fermecat de o muzică lină. Ascultam, priveam, le primeam în mintea și în sufletul meu și în urmă în lumina petrecerii, în sunetele legănate ale muzicii gândul meu trecând prin strălucirea clipelor de față izbucnea într'un viitor mai îndepărtat. Plănuia un traiu de liniște și fericire, foarte nedeslușit în formele lui dar plin de farmece, prevăzând o înșirare de zile a căror bucurie se va înnoi clipă cu clipă. Dar cu ce ziduri groase trebuie să fie împrejmuirea viața omenească ca să n'o poată atinge nici odată ispita păcatului, care pătrunde în suflet ca un hoț viclean, pe nesimțite! Cât de tari trebuie să fie credințele sfinte ca nimeni să nu poată atinge legile lor curate! Din ce miazme otrăvitoare se naște oare în sufletul omenească desfrâul patimilor deșarte, vâltoarea de primejdii pentru liniștea, pacea și sănătatea atâtor vieți corupte într'o clipă slabă, nebăgătoare de seamă!? Pierderea iubirii, singura putere mare și luminoasă, busola vieții, așa e și primejdia ei.... și căzut pe gânduri la umbra nukului stufos, în plină lumină, poate zămbiam viselor mele fericite, pătruns de bucuria lor nouă, când deodată auzi lângă mine glasul lui Lici: — la ce te gândești? — mă întorsei cu uimire... stătea lângă mine. Avea un zâmbet rătăcit cum nu văzusem pe buzele ei niciodată și ochii ei mari aveau strălucirea, dulceața unor flori de primăvară. Aceasta a fost clipa cea mare, clipa fără asemănare în viață, când am simțit scurt că tot sângele mi-se grămădește la inimă. O perdea de negură îmi falfăi înaintea ochilor — nu știu cum am apucat două mâni gingașe...

N'a fost decât o clipă! o simțeam tot mai aproape de par' că eram două ființe cu o singură inimă, o simțeam cum tremura c'o oftare — și nici odată n'or să uite simțurile mele fiorul aprig, fiorul acela din clipa aceea întâie. A fost mare ca o nesfârșire iubirea mea
 De atunci zilele 'mi treceau pe nesimțite în ceasuri plăcute prin fiecă vorbă a sa, care răsuna la urechile mele ca o muzică dumnezeiască și abia una murea pe buzele sale și alta mângăia urechia mea... O! Lici este un înger! Dumnezeul meu! cum de nu ai făcut toate femeile după inima ei?! — Ce fericită ar fi lumea!

Eram însă nemulțumit la gândul că Corina Neni, mama lui Lici nu știe nimic și voiam să 'i destăinuesc tot. Într'una din seri mă aflam într'un car cu trifoi proaspăt. Câte o stea răzbea printre nori și licărea drăgălașă străbătând întunericul tăcut care mă înconjura. Gândeam și suspinam neîncetat.

— Ești bolnav? mă întrebă Corina Neni, care întâmplător era prin apropiere.

— Nu! răspunsei surprins.

— Dar de ce suspini? suferi și nu vrei să 'mi spui nimic!

— Într'adevăr Corina Neni — începui eu decis a mărturisi totul — toate au un termin în viață, este timp de când sufăr în tăcere. Iubesc pe Lici. . . da! o iubesc mai mult decât viața — oh! dar pana omenească nu este în stare să descrie simțămintele mele, ce le desvăluie flacăra dumnezeiască a simțământului; nu sunt vorbe, nu sunt idei nu este nimic în lume și în cer, care să exprime amorul meu. În starea dureroasă în care sunt, două căi au rămas pentru inima mea — să 'ți declar pasiunea mea de care vreau să te conving, sau să mor. Dacă ești rece la toate acestea, cel puțin fi generoasă, lasă-mă să cred, să sper, că a mai rămas pentru mine o zi dulce în viață.

Ști bine, sunt copil încă, nu 'mi zdrobi inima și viața cu disprețul refuzului categoric. — Într'acest minut apare Lici — cum te afli? mă întrebă ea. Un fior mi-se strecură prin piept. — Ești supărat? reluă ea și repede aruncându-se în brațele mamei sale cu ochii scăldați în lacrimi strigă cu un glas înăbușit: »Mamă dragă, îl iubesc mult....«

Convorbirea noastră se curmă după două oare, trecute ca două minute, în urma căreia eram pe deplin satisfăcut.

Avusesem nevoie de ușurare, trebuia să 'mi mărturisesc durerile încercate în tainele sufletului meu; am destăinuit totul cu încredere căci știam, că voiu auzi în urmă o vorbă limpede de alinare.

.
 Acum sunt departe... foarte departe de ea și 'mi povestesc de multe ori despre dragostea mea pasionată ca despre lucruri petrecute într'o carte, ca despre lucruri de demult, re-vestite de o străină gură ca și cum n'ar fi viața, ca și cum n'ar fi fost.... iubesc o fată frumoasă ca regina florilor, cu inima curată ca lumina, veselă ca râsul și sănătoasă ca aerul curat.

(Fine).

Bustul lui I. Russu Șirianu.

Comitetul pentru ridicarea unui monument luptătorului național *Ioan Russu Șirianu*, fost deputat în camera ungară, fost director al ziarului »Tribuna«, fost secretar general al comitetului național român în timpul campaniei memorandumului, fost membru fondator al »Ligei Culturale«, fost membru în diferite corporațiuni bisericești-școlare și culturale etc. etc. invită la serbările inaugurării momentului, cari vor avea loc în ziua de 3 Mai (20 Aprilie) 1914 în comuna Șiria (Világos comit. Aradului).

Ioan Russu Șirianu.

Programul festivității, ce va avea loc din acest prilej, este următorul:

1. La ora 9 a. m. liturghie festivă împreună cu parastas în biserica gr. or. română din Șiria.
2. Cuvânt de inaugurare, rostit de deputatul dietal Dr. Ștefan C. Pop.
3. Sfințirea bustului.
4. Discurs festiv, rostit de d. V. Goldiș, directorul ziarului »Românul« din Arad.
5. Eventuale discursuri.
6. La ora 1 și jum. masă comună.

Persoanele cari doresc a lua parte la serbări și la masa comună, sunt rugate a-și anunța participarea până la 29 Aprilie st. n. dlui Dr. Nicolae Hotăran, Șiria (Világos).

PRIETENII MEI

Un cuvânt drept și binecumpănit...

Prietenului meu Mircea Pr...

Ori care ar fi numărul nenorocițiilor fără de vlagă, cari la cele mai mici lovituri ale soartei strigă: »Doamne ia-mă căci nu mai pot trăi«, în majoritatea oamenilor cu mintea sănătoasă, viața este prețuită mult — cum și trebuie.

Viața poate să nu fie bună; aceasta nu este un cuvânt pentruca ea să nu poată fi frumoasă. Mizeria cea mai neagră, suferințele cele mai amare au mai multă poezie decât viața stupidă a unui bogătaș parvenit, care nu știe ce înseamnă *dorința și rezemnarea*. În viață poți lupta, te poți sacrifica pentru o idee înaltă poți iubi, poți suferi!...

Pe toate potecile se aud azi în gura slabilor cuvinte ca acestea: »Pentruce atâtea străduințe, pentruce atâtea chinuri? Ca să sfârșești în trei coți de pământ? Nu. Rostul chinurilor — al celor îndurate cu fruntea sus — este de a'ți da mângăierea ca să sfârșești în trei coți de pământ, o viață prin care ai conștiința de a fi trecut cu un suflet mândru; nimic mai sublim decât o viață de suferințe răbdată cu bărbăție.

Să suferi. Să plângi — dacă nu cu lacrimi, să plângă tainic sufletul în tine; să dorești cu patimă și să te îndoști în același timp de îndeplinirea voinței tale, și această îndoială să te frământeze zile și nopți întregi; să lupți fără preget pentru o idee înaltă și să 'ți vezi la sfârșit munca zădărnicită, toate acestea sunt chinuri greu de îndurat.

Dar, dacă după ce ai trecut prin ele fără nici un strigăt de jale, te uiți pe drumul ce l'ai lăsat în urmă, atunci te vezi cu sufletul înălțat în fața ta însă 'ți, și nimic nu 'ți poate fi spre mai mai mare mângăere decât aceasta. Un lucru se prețuește totdeauna după cea ce îl alcătuiește în mai mare măsură. Nu se poate tăgădui că viața este mai multă suferință decât mulțumire; ar urma deci, că viața este ceva de temut, și că este firesc a fugi de ea. Am arătat însă că mulțumirea cea mai mare, satisfacția cea mai deplină o putem găsi tocmai în suferință.

Viața nu are deci nimic care să ne facă s'o urâm. S'a spus de atâtea ori până acuma că nu se poate mulțumire fără năcaz, încât această vorbă a ajuns pentru unii aproape banală. Bana-

litatea însă n'a putut face să scadă adevărul pe care-l exprimă.

Tot ce este frumos în viață nu este decât suferință.

Iubirea, cea mai mândră din pasiunile ce frământă sufletul omenesc și care procură emoțiile cele mai plăcute, nu este — cum a spus Eminescu decât

„ un lung
Prilej pentru durere
Căci mii de lacrimi nu-i ajung
Și tot mai multe cere“.

De altmintrelea pentru cei ce au simțit'o, nimic mai plăcut decât suferința iubirei adevărate, a iubirei curate.

„C'est un bien qu'on mandit, c'est un mal qu'on adore
C'est un poison mortel dont on demande encore“

(Miquel Zamacois, autor dramatic italian).

E un bine pe care 'l blastemi, e un rău pe care'l adori
E o otravă omorătoare, din cari mereu ceri.

Deci dacă suferințele pe cari le putem avea în viață au ca urmare mulțumirea sigură, dacă sunt suferinți pe cari le putem dori chiar; dacă la acestea mai adăogăm toate celelalte mulțumiri și satisfacții pe cari viața le procură, nici odată nu putem fi sătui de ea.

Dimpotrivă, sfârșitul tuturor acestora, moartea, pe care o întrevădem, este firesc să ne îngrozească și cu atât mai mult cu cât:

Post mortem nihil est

Să nu rămână nimic în urma noastră? să se sfârșească totul cu cea din urmă suflare?

Să nu rămâie decât o locuință inertă a unui suflet odinioară zbuciumat de pasiuni mândre? — puțin lut, un corp în curând putred și dezagregat.... acesta este un gând groaznic.

Avem și aici însă o portiță de scăpare: viața vecinică a numelui. Să știi că la numele tău se deșteaptă în minți imagina ta și că astfel mai trăești o clipă încă după veacuri chiar dela moarte; iată o mare mângăere, o adevărată fericire.

Mircea Popovici-Max.

➡ **Aducem la cunoștința cetitorilor noștri, că administrația revistei „NOI“ s-a mutat în strada Ferenc József Nr. 58, etajul I. Telefon 7-56.**

➡ **Abonații noștri sunt rugați cu insistență să-și achite restanțele și să-și înoiască abonamentul.**

Manuscrisele, abonamentul și toată corespondența să se trimită pe adresa: Revista »Noi« Kolozsvár, Ferenc József-út Nr. 58.

CRONICĂ

Conferințele D-lui Mircea R. Șirianu în Italia.

Suntem informați, că DI Mircea R. Șirianu, directorul »Biuroului român de Informații politice«, avocat și publicist, va ține, în cursul lunii Iulie, o serie de conferințe de cuprins politic în Italia. Aceste conferințe sunt menite a strânge cât mai mult relațiunile dintre națiunea italiană și cea română.

Conferințele vor avea loc în limba italiană. Ele sunt organizate cu concursul presei italiene, care, după cum se știe, a primit cu simpatie acțiunea italo-filă pornită de R. Șirianu. Iată subiectele seriei de conferințe:

1. Aproximarea *italo-română* și importanța sa politică și civilizatoare.
2. Posibilitatea unei *uniuni* între toate statele latine.
3. *Chestiunea Transilvaniei* din punctul de vedere general al Lătinătății.
4. Renașterea geniului de *cucerire* al Romei.

Iată centrele din Italia, unde însuflețitul luptător al cauzei transilvănene și latine își va desvolta conferințele: Roma, Milano, Torino, Genova, Napoli, Firenze și Venezia. Vestea acestei activități a fost primită cu deosebită simpatie în Italia.

*

BUCUREȘTIANA

„XXXIX ani dela fondarea — societății studenților în medicină“.

Societatea noastră a sărbătorit, în luna Februarie, a 39-a aniversare dela fondarea ei. Cu această ocazie s'a ținut o ședință solemnă la care a luat parte Dnii profesori N. Tomescu, Stânculeanu, Alexandrescu-Derșca, Dnii Dri Botescu, Pastia, Nițescu, Vasiliu etc.

Președintele societății Dr. Rădulescu spune, că activitatea și importanța societății, dela care generații de studenți și-a găsit materialul necesar culturii și educației lor, reclamă un *local propriu*, ideal pentru care cel ce e convins de dragostea și interesul ce 'l poartă societății trebuie să lupte până la îndeplinirea lui. În acelaș scop face apel călduros către domnii profesori.

Stefan Bonuis, secretarul general face o dare de seamă asupra mersului societății în decursul anului expirat. Dnul prof. Stânculeanu vorbește despre legăturile dintre studenți și profesori; Ia urmă dă aprobare cererii noastre de a da toate taxele de examen ce i-se vor cuveni, în folosul clădirii, exprimându-și dorința ca gestul d-sale să fie imitat și de cei-lalți domni

profesori (aplauze). Dnul prof. N. Tomescu ia inițiativa formării unui comitet împreună cu Dnii Dri Botescu și Pastia.

Dr. M. Nasta ține o interesantă conferință asupra câtor-va descoperiri noi în medicină.

*

Aniversarea zilei de 13 Martie.

Acestei zile, care din 1906 e pentru studențime o adevărată sărbătoare națională, i-s'a dat importanța cuvenită printr'un festival dat la Ateneu, la care am răspuns sub cuvânt de ordine: Eșarpe tricolore.

Drd G. Banu, președintele centrului studentesc deschide serbarea, prin care — spune oratorul — se sărbătorește înălțarea și deșterțarea conștiinței naționale, se sărbătorește ziua de 13 Martie o zi de directivă nouă în viața noastră. Promotorul mișcării de atunci a fost Dnul Iorga, minte distinsă ce stă veșnic de pază când e vorba de conducerea destinilor țării noastre.

Corul centrului studentesc cântă »Pe al nostru steag« și »Graiuul Neamului« dând melodiei tăria entuziazmului lor de naționaliști convinși. Dnul Tască student în drept insistă asupra scopului zilei de 13 Martie, care nu serbează ura ci triumful, de oarece nu strigăm împotriva limbii franceze ci împotriva instrăinaților sau mai bine zis franțuziților, cari în rătăcirea lor voiau să joace, ei români, în limba franceză pe scena teatrului național, scenă ce trebuie consacrată numai operilor românești. Dnul P. Sergescu student în matematici a cântat: »Ce te legeni codrule«.

Dnul Manolescu, artist dela Teatrul Național, declamă cu mult simț și pricepere: »Rugăciunea din urmă« de Coșbuc și »Dormi iubito«, de Vlahuță.

Apoi după câte-va recitări, festivalul se isprăvește cu imnul »La arme«, pe care cântându-l am plecat în corpore, până în piața Teatrului Național unde se incinse o horă cât piața de mare. În fața universității s'au cântat tot felul de cântece patriotice.

*

Manifestație pentru Românii de peste muni. — Intrunirea ligei culturale.

Compătimirea fraților noștri din România este balsam alinător durerilor noastre. (Ziarul »Românul« din Arad).

Prin inițiativa ligei culturale am dovedit lumii că suntem hotărâți a face zid puternic pentru apărarea intereselor celor mai scumpe ale românismului de peste hotare, lucru demonstrativ prin numărul enorm al celor ce au luat parte la acest mare meeting.

Într'adevăr ziua de 16 Martie a putut da fraților noștri de peste hotare dovada unor frați dulci din Regat, care se bucură la bucuriile lor și plâng la durerile lor. S'au citit și au fost

mult aplaudate telegramele primite din partea Dlui N. Iorga și din partea studențimei din Cluj. După cuvântări entuziaste și pline de simțământ patriotic ale secretarului ligei Dnul Bogdan-Duică, Dnul Arion, Antonescu, Scurtu și general Stoica s'a citit o moțiune în care se declară că atât timp cât aspirările naționale din Ungaria, Ardeal, Bucovina vor persista, prietenia sinceră între frați ca noi, și asupra fraților noștri, nu se va putea întemeia.

Asistenții parcurgând Calea Victoriei au cântat tot timpul marșul „*La arme*“.

*

Conferințele societății „Le Foyer“.

— Palatul Ateneului —

Acum o lună Lacour Gayet dela academia franceză ne-a vorbit despre Iosefina soția lui Napoleon și într-o a doua conferință despre Laetiția mama lui Napoleon. Acum câte-va zile generalul Pelecier ne-a desvoltat cu un entuziasm de nedescris un subiect de toată frumusețea. E vorba de »Inima soldatului francez« subiect ce l'a tratat în două oare făcând istoricul soldatului francez viteaz și leal dela primul Gal până astăzi; în orice împrejurare el arăta și se arată întotdeauna curajos și ca un exemplu de curaj și abnegație.

Generalul Pelecier spune că înșirarea în fața noastră de viteji n'ar fi omis'o dacă n'ar fi știut de bravii istoriei noastre de un Mihaiu Viteazu, Stefan cel Mare, T. Vladimirescu etc. Apoi s'a ocupat de educația soldatului pe care o pune în legătură cu o perfectă disciplină.

Conferențiarul a fost aplaudat în mod călduros.

*

„Se face ziua“ piesa Dlui Zaharie Bârsan dela Teatrul Național.

Cunoscutul poet și artist dramatic D-l Zaharie Bârsan a dat la iveală o dramă într'un act, cu titlul de mai sus — piesă ce a fost dată repertoriului Teatrului Național dar care în preziua reprezentării a fost scoasă de pe afiș de oarece ea ar fi punând în scenă un violent conflict dintre Unguri și Români lucru ce ar indispune și mai mult cercurile maghiare. Iată cauza (!?) — așa se zvonește prin gazetele noastre — prin care legațiunea Austro-Ungară din București a reușit să obțină înlăturarea piesei Dlui Bârsan, aceluși suflet ce dă alarme energice prevestindu-ne.... »Ca mâine va bate ceasul«. Nu adaog nimic subiectiv — las la aprecierea celor ce 'i vor ceti subiectul*: »Un epizod tragic din memorabilele lupte dela 1784, când căpeteniile românilor din Ardeal, Horia, Cloșca și Crișan au chemat poporul la desrobire cu învoirea împăratului. Acțiunea se petrece într'un sat de lângă Abrud. Personagiile de seamă: Popa Costan, un

venerabil preot de 80 ani, noră-sa Iliina, Crișan și un tinăr, fiul unui baron ungar. E la sfârșitul revoluției, când Horia și Cloșca sunt prinși și purtați de soldați prin toate comunele românești, bătuți și scuipați ca niște martiri. În casa Ilinei vine Crișan travestit în cerșitor și povestește cum au fost prins Horia și Cloșca prin trădare. Iliina așteaptă pe fiul ei Marin, care împreună cu alți români caută să scape pe cei prinși din mâinile cătanelor. În timpul povestirii lui Crișan intră în casă tinărul baron fugărit de o ceată de țărani români. El spune că a scăpat cu fuga dupăce a ucis pe un tinăr român care 'i eșise în cale și voia să 'l prindă. Popa Costan și Crișan voesc să 'l gonească pe baron din casă, dar Iliina îl oprește și 'l ascunde în pivniță pentru respectarea datinei românești de a fi ospitalier și desigur și pentrucă Iliina se gândea și ea la fiul ei, tot tinăr și tot în vârtejul revoluției. Vine o ceată de țărani să caute pe baron, dar Iliina nu-i lasă să intre 'n casă. Vin alți țărani, cari aduc corpul neînsuflețit al lui Marin, fiul Ilinei. Baronul recunoaște în el pe tinărul pe care l-a omorât. Crișan și Popa Costan voesc să pedepsească pe baron, dar Iliina nu-i lasă, ci spune baronului să plece, căci il va ajunge răzbunarea ei.

*

Mișcarea științifică. Hrănirea prin soare.

E vorba de cobai (purcei de India) pe cari M-r Miramond de la Roquette i-a expus razelor solare din Algeria, menținându-i timp de mai multe luni, în colivii de sticlă. M-r Laveran, profesorul Institutului Pasteur, care a făcut o comunicare la Academia de științe relativ la această experiență curioasă, ne învață că autorul a hrănit pe fiecare zi aceste mici animale, în timp de iarnă, cu câte 4 grame de ovăz la 100 de grame din greutatea fiecăruia dintre ei, și că el a redus această rație la 3 grame în timp de primăvară și numai la 2 grame în timp de vară. Ei bine! el a constatat că cobaii n'au suferit de fel în urma acestei micșorări corăspunzătoare ridicării progresive a căldurei solare; ei n'au prezentat nici o schimbare sensibilă de volum sau de greutate. M-r Miramond de la Roquette a conchis că micșorarea rației alimentare a fost compențată prin creșterea energiei razelor solare, care ar lucra deci ca un adevărat aliment. Oare nu am putea atribui acțiunii lor energetice sobrietatea proverbială a indigenilor din țările calde?

Se cunosc serviciile enorme ce ne aduc razele solare în medicină — în special cele chimice din spectrul solar. Ei bine! în serviciul chirurgical Dl prof. Juvara nu se face lafaratomia în peritonitele bacilare decât în zile cu soare. Pe vară vom încerca tot în serviciul susnumit, de a cerceta prin experiențe număroase acțiunea razelor solare în vindecarea arsurilor de gradul al III-lea, expunând părțile arse soarelui. V. P.-M.

*

* Cartea se găsește Editura Minerva B—ul Academiei 3, sub prețul de 70 bani.

† **Dr. Stefan Morariu,**

unul dintre cei mai agili oameni de bine, cari mai aduc lumină în acest colț nenorocit al românismului, a repausat Luni, 27 Apr. — lăsând în urma sa și în sufletul tinerimei al cărui stâlp a fost, — un gol adânc simțit.

*

„Martirii credinței românești“,

au fost osândiți la grea robie. George Mu-rășan, acest apostol, a fost pedepsit la 1 an și 6 luni temniță ordinară. 14 stejari, cari au stat neînfrânți alături de el — i-au fost dați de to-varăși pentru 3—6 luni. Ceilalți au fost achitați.

*

Nou avocat în Cluj.

Salutăm cu bucurie sosirea și așezarea în mijlocul nostru a Dlui Dr. Alesandru Dragomir, avocat (Hunyadi-tér 11). Li dorim tot binele.

*

Pentru „umplutură?“

În Nrul 7 a. c. al revistei „Luceafărul“, a apărut o notiță malițioasă la rubrica „Insemnări“ sub titlul „Un tinăr cu viitor“, scrisă de un anonim. Nu putem trece nici noi cu vederea atacurile personale aduse acolo pe nedrept și într'un ton necumpătat la adresa Domnului Mircea R. Șirianu, care și-a dedicat viața întreagă binelui public iar pe noi, tinerii săi frați, ne-a învățat totdeauna mai nemijlocit și mai cu însuflețire drumul de cinste al muncii.

Reprobăm asemenea atacuri personale, nedemne de o revistă literară și serioasă, cum ne-a plăcut a crede că e „Luceafărul“.

*

Greutatea pământului.

Prof. John Poynting, decedat nu de mult, publicase în 1890 o carte senzațională: »Denzitatea medie a pământului«. Fizician, cum era autorul, a dovedit, că greutatea exactă a globului nostru e 12.500 sextilioane fonți.

*

Câte universități are Europa?

După un ziar din Bruxela în Europa sunt 125 universități cu 229 mii studenți, și anume:

Germania are 21 cu 49 mii studenți.
Franța 16 universități cu 32 mii.
Austro-Ungaria 11 universități cu 30 mii.
Marea Britanie 15 universități cu 25 mii.
Italia 21 universități cu 24 mii.
Rusia 9 universități cu 23 mii.
Spania 9 universități cu 12 mii.
Elveția 7 universități cu 6.500.
Belgia 4 universități cu 5 mii.
România 2 universități cu 5 mii.
Olanda 5 universități cu 4 mii studenți.

La universitatea din Berlin sunt cei mai mulți ascultători, aproape 14 mii, Sorbona din Paris are 13 mii, Viena 11 mii.

BIBLIOGRAFIE

(Cărți și reviste primite la redacție).

Ioan Al. de Lemeny. Poezii. Ediția autorului* Brașov. Prețul 1:50 cor., pentru România 1 70 l.

Gentilul poet brașovean, Dnul de Lemeny ni-a făcut o plăcută surprindere cu acest volumaș, în care pe întinsul alor 90 de pagini și-a orânduit cu grijă primele floricele gingașe ale activității D-sale literare.

Dintre toți începătorii noștri, în jurul D-sale s-a făcut mai puțin alaiu. Dar poate tocmai faptul acesta este pentru cititor o împrejurare, ce dă posibilitatea, ca fără anume preconcepții să se delecteze în seninătatea acestor »Cântece« duiioase, line și sincere.

În orice caz Dnul de Lemeny a făcut bine că a publicat acest dragălaș volum.

Junimea Literară. Nr. 1—3. Revistă Literar-științifică sub direcțiunea unui comitet de redacție. Apare odată pe lună. Editori și redactori rezponzabili: Dr. Iancu I. Nistor și George Tofan. Abonamentul 6 cor. pe an. Redacția și administrația: Cernăuți, Str. Reședinței Nr. 2/a. Frumoasa revistă Bucovineană, viguroasă, după o muncă cinstită și rodnică, împlinește zece ani de existență. Cu acest prilej ținem de plăcută datorie a-i aduce salutarea noastră sinceră și a-i dori și pentru viitor tot binele și cea mai meritată răspândire.

POȘTA REDACȚIEI.

Dșoarei Aglaia. B. Sexului frumos la noi încă nu-i stau deschise prea primitor porțile universității. Pentru a fi primite ca cetățene ordinare, trebuie să petiționeze prin decanatul facultății la ministrul de Culte. Cele cari au făcut bacalaureatul (maturitatea) cu eminentă, primesc imediat voie, de a se înscrie ca cetățene ordinare; cele cari au acest examen numai cu nota a doua, sunt definitiv considerate ca ordinare, numai în acel caz, dacă în decurs de două semestre (I—II) au făcut colloquii succese. Cele cu nota de abia suficient, abia dacă pot nădăjdui izbândă. Cetățenii extraordinari, de ambe sexele, nu pot obține scutire de didactru.

R. P. Din momentul asentării ești obligat, ca atât timp cât urmezi studiile medicale, să dovedesti comandamentului an de an, înainte de a servi cele 3 luni, până în 15 Iulie, iar după acest serviciu făcut, până la 1 Sept., că încă tot urmezi regulat aceste studii. Îți recomandăm de altfel »Informatorul Mediciniștilor«: *Studiosus medicinae*.

Gal. Rădulescu. Întreagă aceasta eră mare și hotărâtoare, depinde dela aceea ce ne stăpânește: egoismul ori jertfa de noi înșine? De aici atârnă direcția în care se consumă întreagă energia noastră: Continuăm a fi egoiști, ori începem a fi altruști. Rămânem cârtițe ori ne ademenește nobilul nimb al eroismului.

Antoniu 314. În manifestațiunile de viață voința pare fi stăpână, doamnă, iar conștiința abia o servitoare. E însă așa de bine, să ascuți de cele mai multe ori de glasul modest al conștiinței drepte. Spiritul oamenilor mari e caracterizat tocmai printr'un mare excendent al conștiinței, asupra voinței. Serva pare scuturată de jugul suveranei sale!

Redactor rezponzabil: LAZAR ISAIC

„SELECȚIUNEA“

REVISTA PENTRU APĂRAREA LIMBEI

APARE ODATĂ PE LUNĂ ÎN CONSTANȚA (ROMÂNIA)

DIRECTORI:

DR. A. TĂLĂȘESCU ȘI MIRCEA R. ȘIRIANU

ABONAMENT ANUAL 5 LEI ÎN ȚEARĂ ȘI STRĂINĂTATE

„LA CORRISPONDENZA RUMENA“

Foaie de propagandă românească în Italia

APARE SĂPTĂMÂNAL

PARMA Strada Petrarca Nr. 23
Abonament 15 fr. pe an

DIRECTOR: ROBERTO FAVA

Birou român de informațiuni politice

DIRECTOR:

MIRCEA R. ȘIRIANU

ADVOCAT ȘI PUBLICIST

PARIS, RUE 38 ST. SEVERIN 38

BUCUREȘTI, 48 CALEA PLEVNEI

FAUST

capo d' operă alui GOETHE în
românește, traducere în versuri de
ION GORUN :- EDIȚIA A II-A

CEBEȚI LA ORICE LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ

CEA MAI BUNĂ APĂ DE
DINȚI ESTE
»EAU DENTIFRICE«

A DOCTORULUI DE MEDICINĂ
ȘI FARMACIE

Dr. ORIENT

SĂ POATE COMANDA LA PRO-
PRIETARUL: ☉

**Dr. ORIENT — KOLOZSVÁR,
DEÁK F.-U. 3**

PREȚUL UNEI STICLE (INDESTU-
LITOARE PENTRU 3—4 LUNI K 2—

TIPOGRAFIA

„Carmen“

Petru P. Barițiu

Execută tot felul de
tipărituri cu gust
lucrate și cu
prețuri mo-
derate. ☉

CLUJ KÖLÖZSVÁR

STRADA FERENC JÓZSEF Nr. 58

TELEFON NR. 7-56

La Tipografia „Carmen“ în Cluj

Strada Ferenc József Nr. 58

se află de vânzare

„De vorbă cu sătenii“

Gânduri și îndemnuri

De Alexandru Lupeanu

Cuprinde multe învățături,
povești și povestiri foarte
potrivite pentru popor, scrise
frumos românește și la
:: înțelesul tuturor. ::

Prețul 70 fileri cu porto cu tot.

M. RADU

CROITOR ÎN CLUJ,
STRADA JÓKAI Nr. 2

Își recomandă în a-
tențiunea onoratului
public din localitate
și jur bogatul său
asortiment de stofe
engleze și indigene
pe lângă prețurile
cele mai moderate.

CROIALĂ MODERNĂ ȘI
LUCRATĂ CU MULT ȘIC

Fraților

Răspândiți

Organul

Vostru!